

*Радкевич О. П. канд. юр. наук,
Інституту професійно-технічної освіти НАПН України м.Київ*

Конфіденційність персональної інформації педагогічних працівників ПТНЗ під час інформаційно-аналітичної діяльності в мережі Інтернет

Анотація

Досліджено, що механізм потрапляння конфіденційної інформації педагогічних працівників заснований на людському факторі. Проведено огляд способів захисту конфіденційної персональної інформації в інтернет – мережі. У статті розглянуті законодавча трактування поняття конфіденційної інформації та визначено зміст конфіденційності. Розглянуто договір про конфіденційність і висвітлені основні ознаки такого договору. Висвітлено основні положення про можливість конфіденційної інформації педагогічних працівників ПТНЗ.

Ключові слова: персональна інформація педагогічних працівників ПТНЗ, конфіденційна інформація, договір про забезпечення конфіденційності інформації..

Анотация

Проведенное исследование показало, что механизм попадания конфиденциальной информации педагогов основан на человеческом факторе. Проведен обзор способов защиты конфиденциальной персональной информации в интернет - сети. В статье рассмотрены законодательная трактовка понятия конфиденциальной информации и определено содержание конфиденциальности. Рассмотрены договор о конфиденциальности и освещены основные признаки такого договора. Освещены основные положения о возможности конфиденциальной информации педагогических работников ПТУ.

Ключевые слова: персональная информация работников ПТУ, конфиденциальная информация, договор об обеспечении конфиденциальности информации.

Article

The study showed that the mechanism of getting confidential information of pedagogues is based on the human factor. Considered the ways of protection the privacy of personal information in the Internet. The article deals with the legal interpretation of the concept of confidential information and determine the content of privacy. Considered confidentiality agreement and highlight the main features of the agreement. The basic provisions of confidential information about the possibility of pedagogical workers of VET institutions..

Keywords: personal information of VET teaching staff, confidential information about the agreement privacy information .

Постановка проблеми: У розвитку правової компетентності педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ) важливу роль відіграє мережа Інтернет, під якою розуміють багатотисячну

кількість корпоративних, наукових, урядових та домашніх мереж, об'єднаних на засадах використання індивідуальних Інтернет–протоколів.

Інтернет дає змогу ефективно взаємодіяти педагогічним працівникам ПТНЗ, яких об'єднують не тільки спільні ідеї, інтереси та цінності, але й спільні професійні завдання, а отже й шляхи їх розв'язання.

Насамперед, необхідно визначитись з першопричиною, а саме як в мережу Інтернет попадає конфіденційна інформація педагогічних працівників ПТНЗ. Це відбувається через численні комерційні установи (юридичні особи приватного права) тощо, які акумулюють персональні дані всіх користувачів мережі Інтернет без винятку.

Сам механізм потрапляння конфіденційної інформації педагогічних працівників заснований на людському факторі. Це відбувається коли особа заповнює реєстраційні форми на веб ресурсах, бере участь в опитуванні, переглядає сторінки в Інтернеті та робить покупки в інтернет магазинах.

Комерційні підприємства використовують цю інформацію для того щоб запам'ятати ваші уподобання, запропонувати особистий вміст, зробити спеціальну пропозицію.

Реєстрація на веб ресурсі для отримання послуги або купівлі товарів, пов'язана з даними особи (адреса доставки, номер кредитної карти тощо). Однак у більшості випадків підприємства збирають дані, які не дозволяють ідентифікувати особу за прізвищем.

Перш ніж надати персональну інформацію, щоб придбати продукт або послугу, необхідно, насамперед, перевірити політику конфіденційності сайту, щоб з'ясувати, яким чином вони забезпечують захист такої інформації.

Аналіз останніх досліджень. У цьому контексті науковий інтерес становить соціальне дослідження, проведене О.С. Овакимяном, під час якого було з'ясовано, що за сучасних умов Інтернет мережа стала базовим інструментом обміну контактною інформацією [1, с. 71].

Розкриваючи поняття конфіденційності персональної інформації звернемося до вітчизняного законодавства. Зокрема, у ч. 1, 2 ст. 32 Конституції

України зазначено, що не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини [2, с. 11].

У контексті забезпечення конфіденційності персональної інформації педагогічних працівників ПТНЗ науковий інтерес становить ст. 11 ЗУ «Про інформацію», згідно з якою до конфіденційної інформації про фізичну особу належать дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата й місце народження». Частина друга ст. 21 цього ж Закону визначає, що конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку, відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом [3].

Як зазначає В.І. Бобрик, поняття «конфіденційність» – утворене від слова конфіденційний і має латинські корені (лат. *confidentia* – довір'я) [4, с. 32], що свідчить про її давнє походження і формування протягом століть. До конфіденційної інформації, на переконання Н.В. Кушакової, належать відомості, що перебувають у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб, які можуть поширюватися за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов [5, с. 47]. З огляду на це, Р.М. Кравченко виділяє основні риси, притаманні всім видам конфіденційної інформації: вона має самостійну дійсну чи потенційну цінність унаслідок того, що не є загальновідомою чи доступною для інших осіб. Відповідно до змісту ч. 2 ст. 30 ЗУ «Про інформацію», конфіденційною інформацією з волі уповноваженої особи може бути визнана будь-яка інформація. Однак ч. 4 ст. 28 Закону передбачає, що необґрунтованим є віднесення її до категорії інформації з обмеженим доступом. Встановлення ж умов обґрунтованого віднесення інформації до категорії конфіденційної, які б зумовили вичерпність переліку

видів конфіденційної інформації, навряд чи доцільне у зв'язку зі змістом цього інституту і його відмінністю від інституту таємної інформації. Це, однак, не повинно означати того, що немає загальних принципів законності віднесення інформації до категорії конфіденційності [6, с. 41].

Постановка завдання. Здійснити дослідження забезпечення рівня конфіденційності персональної інформації педагогічних працівників ПТНЗ під час інформаційно-аналітичної діяльності в мережі інтернет.

Виклад основного матеріалу. Таким чином, конфіденційною інформацією називають будь-яку інформацію з обмеженим доступом, яка не має ознак державної таємниці. Конфіденційна інформація має такі види: таємниця приватного життя (у т.ч. особиста і сімейна таємниця), комерційна таємниця, професійна та службова таємниці. Запропонований принцип і структуру класифікації можна покласти в основу єдиної системи комплексного правового регулювання обороту інформації з обмеженим доступом [6, с. 75]. На нашу думку, не слід відносити професійну та службову інформацію до конфіденційної, адже вона має робочий характер та підпадає під сферу дії інформації з обмеженим доступом, відтак її врегульовано положенням щодо службової інформації.

Актуальним вбачається огляд способів захисту конфіденційної персональної інформації в Інтернет – мережі. Одним з таких способів є договір про дотримання конфіденційності. Він є новим для сучасного суспільства, хоча деякі його положення містяться в численних цивільно-правових договорах.

Можливе й поодинокі укладання договору, тобто прийняття умов договору про конфіденційність як окремого без належних попередніх угод. Така необхідність виникає унаслідок певної обставини, дії, що має унеможливити розголошення конфіденційної інформації. Прикладом означеної дії можна назвати відомості особистого характеру та іншу особисту персональну інформацію, що стала відома сторонній особі. Вітчизняний цивільно-правовий досвід у цих договорах досить незначний. Про це свідчить не закріпленість на законодавчому рівні інституту договорів про

конфіденційність. На сьогодні така діяльність зводиться до загальних засад договірної права (ст. 6 ЦКУ) та аксіоми «все, що не заборонено, те дозволено». Отже, у вітчизняному законодавстві договір про конфіденційність не має спеціального законодавчого підґрунтя.

При розгляді договору конфіденційності як необхідної умови приєднання до іншого цивільно-правового договору (наприклад, договір комерційної концесії) можна констатувати виникнення на їх основі змішаного договору, що не виключає положень про дотримання конфіденційності після закінчення строку його дії.

Зауважимо, що договір про конфіденційність як складова частина іншого договору може бути автономним щодо основного договору. Отже, це є доцільною аргументацією положень про нерозголошення конфіденційної інформації педагогічних працівників, навіть після закінчення дії договору. Зазначене положення активно використовують у соціальних мережах. З'ясувати принцип його роботи можна, тільки розірвавши договір про надання послуг і направивши прохання про видалення облікового запису до соціальної мережі. Однак, специфіка мережі Інтернет така, що вся інформація, що перебувала у володінні користувача, зберігається як на електронних носіях (серверах), так і в користувачів мереж, які заходили на «сторінку» власника.

Виникають ситуації, коли договірні зобов'язання вже завершено, а договір про конфіденційність ще діє до моменту видалення всієї інформації. У цих справах можуть виникати проблеми з педагогічними працівниками ПТНЗ, яким відома певна конфіденційна інформація, передусім, коли їх звільняють з роботи. Це спонукає до певних обмежень щодо нерозголошення інформації та невикористання її у власних чи інших цілях у чітко визначений строк. Особливістю такого договору є матеріальна винагорода за нерозголошення інформації, що з ініціативи власника має стимулювати особу, якій відома певна інформація. У зв'язку з цим, важливого значення набуває автономність договору конфіденційності. На основі викладеного можна стверджувати, що Інтернет відіграє важливу роль у професійному розвитку правової

компетентності педагогічних працівників ПТНЗ в інформаційно-аналітичній діяльності, що здійснюється на засадах саморозвитку як основної парадигми інформаційно-педагогічної діяльності.

Висновки. Конфіденційність включає в себе такі правомочності, як право контролювати інформацію про себе, право перешкоджати розголошенню відомостей особистого та сімейного характеру (відомостей про приватне життя, персональних даних) і несанкціонованому використанню свого імені, зображення, голосу, а також право на конфіденційний характер комунікацій.

Наявність конфіденційної інформації зумовлює необхідність складання педагогічними працівниками ПТНЗ детального її переліку закріплення конкретного режиму доступу, що діятиме як у матеріальному, так і в електронному просторі. Важливим, елементом дотримання конфіденційності є укладання договірних відносин на основі договору про дотримання конфіденційності.

Література:

1. Овакімян О. С. Виртуальні соціальні мережі в ракурсі соціологічного аналізу / О. С. Овакімян // Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах «Грані». – 2011. – № 2. – С. 68–71.
2. Конституція України : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України № 254 к/96-ВР 28 черв. 1996 р.] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. № 30. – Ст. 141. – Зі змінами ; тлумачення від 12 черв. 2013 р.
3. Про інформацію : Закон України № 2938-VI від 13.01.2011 // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – С. 313.
- Бобрик В. І. Цивільно-правова охорона особистого життя фізичних осіб : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Бобрик Володимир Іванович. – К., 2004. – 207 с.
4. Кушакова Н. В. Конституційне право на інформацію в Україні (порівняльний аналіз) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Кушакова Наталія Вадимівна. – К., 2003. – 243 с.
5. Кравченко Р. М. Принципи та підходи до розмежування видів конфіденційної інформації / Р. М. Кравченко // Наукові праці. Серія : Економіка. – 2005. – Вип. 25. – С. 40–44.
6. Кулініч О. О. Інформація з обмеженим доступом як об'єкт цивільних прав : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Кулініч Ольга Олександрівна. – О., 2006. – 200 с.